

Yrkesseminarier under Nordiska Trädgårdar 2025 på Stockholmsmässan

Fredag 27 mars 9.10–12.20

Svensk trädgårdshistoria – vad gör vi med den?

Forskning, bevarande och skötsel

Äntligen finns mycket av svensk trädgårdshistoria dokumenterad – en historia som sträcker sig från förhistorisk fram till 2000-tal. Ett storverk i tre delar framtaget av landets främsta inom sina områden. Genom att förstå vår trädgårdshistoria och forskningen bakom kan vi förvalta kunskapen och bättre bevara och sköta trädgårdsarvet nu och in i framtiden.

Vad har vi med oss från förr i dagens parker och trädgårdar. Hur går man tillväga för att få fram information? Vad är nyttan med den trädgårdshistoriska kunskapen? Kan man bevara och förvalta samtidigt som man utvecklar och anpassar till rådande förhållanden och krav? Kan nuvarande skötsel gå hand i hand med det historiska arvet? Frågeställningar som seminariet lyfter och praktiskt belyser med hjälp av den levande kulturmiljön i Stensjö by i Oskarshamn i Småland.

Kom och fyll på med värdefulla insikter, kunskaper och erfarenheter till yrkesrollen i både större och mindre, pågående som nya projekt, allt för en levande trädgårdshistoria. Kunskap är lätt att bära men de tre böckerna ni som seminariedeltagare kan förbeställa förmånligt väger lite mer att ta med hem. Se erbjudandet nedan!

09.10 Välkommen och inledning

09.15 Varför skriva en trädgårdshistoria?

Samtal mellan moderatoren och några av författarna. Vilken kunskap har samlats i de tre banden om Sveriges trädgårdshistoria? Hur ser efterfrågan på kunskapen ut? Vem är målgruppen, vem tycker ni speciellt ska ta del av kunskapen, var gör den störst nytta?

09.30 Historisk odysse genom 1800- och 1900-talets trädgårdar och parker

De viktigaste skeendena under tidsperioden som man som forskare vill lyfta och hur de tolkas och används idag, *Catharina Nolin, trädgårdshistorisk forskare, författare och professor vid Stockholms universitet*

10.00 Skillnader i historieforskningen för olika ändamål. Vad är viktigt att bevara? Dialog mellan *Catharina Nolin* och *Maria Flinck*

10.15 Fika med smörgås

- 10.45 Forskning som bakgrund vid dokumentation och bevarande av historiska trädgårdar.** Nödvändigheten av specifik källforskning om varje enskild trädgård, *Maria Flinck, trädgårdsantikvarie och författare*
- 11.15 Hur kan samarbetet mellan forskaren och trädgårdsmästaren se ut?** Dialog mellan *Frida Persson* och *Maria Flinck*
- 11.30 Hur återskapas trädgårdarna i Stensjö by?** Hur används forskning i det praktiska arbetet? *Frida Persson, trädgårdsmästare vid Stensjö by*
- 12.00 Samtal, diskussion och frågor**
Hur bevaras och utvecklas historiska trädgårdar? Vilka trädgårdar bevaras i dag och vilka bevaras inte – vad kommer framtidens trädgårdshistoriska forskare att ha för källor att studera? Vem gör urvalet och på vilka grunder – eller avgör slumpen? Vilka dokumentationer har gjorts som underlag för urval? Vilken lagstiftning om dokumentation av trädgårdar finns? Vem avgör vilka trädgårdar som är värda att bevaras? Vad gör Riksantikvarieämbetet, länsstyrelser, läns museer, kommuner, privata ägare med flera? Vilka kunskapsluckor finns fortfarande och vilken forskning saknas?
- 12.20 Avslutning**

Moderator: *Elisabet Svalin Gunnarsson, författare, kulturvetare och fotograf, Kulturträdgården AB*

Seminarieret görs i samarbete med Kungliga Vitterhetsakademien

Bokerbjudande till deltagare i seminariet om svensk trädgårdshistoria

Alla som deltar i seminariet erbjuds att köpa de tre böckerna om svensk trädgårdshistoria till rabatterade priser. Böckerna förbeställs efter att ni anmält er till seminariet och hämtas i samband med ert seminariedeltagande med separat faktura bifogad.

Paketpris – alla tre böckerna **780 kr** (1 228 kr)

Styckepris för respektive bok

Del 1. Svensk trädgårdshistoria. Förhistoria och medeltid, Anna Andréasson Sjögren, Jens Heimdahl & Matti Wiking Leino, **200 kr** (289 kr)

Del 2. Svensk trädgårdshistoria. 1500 till 1800-tal, Åsa Ahrland, Maria Flinck & Jens Heimdahl, **340 kr** (489 kr)

Del 3. Svensk trädgårdshistoria. 1800- och 1900-tal, Allan Gunnarsson, Eva Gustavsson, Åsa Klintborg Ahlklo, Catharina Nolin, Inger Olausson & Matti Wiking Leino, **300 kr** (450 kr)

Torsdag 27 mars 13.20–16.40

Äldre fruktträd – fria eller fälla

Äldre fruktträd har många värden som behöver beaktas vid skötsel- och beskärningsåtgärder. Hur vill man att trädets fortsatta liv ska bli. Aspekter att beakta är framför allt målsättningen med trädet, var det växer och dess kondition och eventuella sjukdomar.

Att känna till de vanligaste svamparna trädet kan drabbas av och deras inverkan på trädet är en viktig del i bedömningen. Sak- och personsador ska undvikas utan att kulturella och biologiska värden går förlorade i onödan. Gränsdragningen är ibland svår att göra. Med mer kunskap blir åtgärdsbesluten bättre underbyggda, motiverade och säkrare både för träden och den som utför åtgärden och beskärningen.

Seminarier är för alla som vill fördjupa sina kunskaper och förhållningssätt till äldre fruktträd i sina olika yrkesroller. Speciellt alla som innehar Grönt Kort i fruktträdsbeskärning har här möjlighet till fortbildning. Det finns många gamla fruktträd och speciellt äppleträd i både privat som offentliga miljöer i vårt land. Alla träd är värda att vårdas med kunskap i alla skeden av deras liv.

13.20 Välkommen och inledning

13.25 Hur bedömer man fruktträdets kondition. Vilka tecken finns på akuta risker med trädet, *Henrik Morin, trädgårdstekniker, Morin Grön Produktion*

14.00 Svampar på fruktträd – farliga eller charmerande, *Eric Danell, dendrolog och docent i skoglig mikrobiologi, Hvilan Utbildning*

14.50 Fikapaus

15.10 Skyddsvärda arter i ett äldre fruktträd, – lavar, insekter med flera att känna till, *Eric Danell*

15.40 Beskärning av gamla fruktträd – vitalisera, föryngra eller avveckla.

Åtgärdsrekommendationer baserade på verkliga exempel och olika situationer, *Henrik Morin*

16.30 Sammanfattning och frågor

16.40 Avslutning

Moderator: *Henrik Bodin, trädgårdsrådgivare och Grönt Kort ansvarig, Riksförbundet Svensk Trädgård*

Seminarier görs i samarbete med Riksförbundet Svensk Trädgård

Fredag 28 mars 9.10–12.30

Ängens växter och gestaltning

Det ökande intresset för ängar och långgräs i trädgård och utemiljö kräver nya kunskaper. Ängar kan varken skötas som rabatter eller grasmattor. Med avstamp i ekologi, ståndorts- och artkunskap reder vi ut förutsättningarna för att lyckas med både nyanläggning och omställning av befintliga gräsytor till äng.

Seminariets föreläsare har lång erfarenhet av små och stora ängsprojekt och känner till vilka resultat man kan förvänta sig på olika typer av marker. Vilka växter som brukar klara sig och hur vegetationen utvecklas över tid. Exempelen är många.

En äng är inte bara en äng utan ska fylla många funktioner och ingå i helhetsplaneringen. Som designelement passar äng och ängslika planteringar samt långgräs i både trädgårdar och offentliga utemiljöer men ska tilltala såväl solitärbin som människor. Kunskap och nytänk behövs bland beställare, utförare och allmänhet. Ängen är här för att stanna denna gång.

Seminarieret vänder sig bland annat till dig som arbetar med planering på kyrkogård, kommun och bostadsbolag, trädgårdsdesigners, landskapsarkitekter, kommunekologer samt studenter och lärare inom gröna utbildningar.

09:10 Välkommen och inledning

09:15 Äng och multifunktionella planteringar – att kombinera ekologi och gestaltning,
Sophia Callmer & Martin Stoltze, Drakängen Natur och Trädgård

10.00 Fika med smörgås

10.20 Ekologi och artsammansättning i tätortsnära ängsmark – varför blir det som det blir? *Emil Åsegård, naturvårdsbiolog, egen regi*

11:10 Äng från gräsomställning och nyanläggning i urban miljö – våra erfarenheter, *Anna Gebo, planeringsledare park, stadsmiljöförvaltningen Göteborgs stad*

11:40 Att gestalta med äng och långgräs på kyrkogård, *Monica Sandberg, kyrkogårdsarkitekt, Landskapsgruppen AB*

12:10 Frågor och paneldiskussion

12:30 Avslutning

Moderator: *Jenny Nilsson, ängskonsult, Pantersnigeln Äng & Trädgård*

Seminarieret görs i samarbete med Svenska Kyrkan

Fredag 28 mars 13.30–16.50

Redskap för ängsskötsel

Ängar och långgräs blir allt vanligare i trädgård och utemiljö, men sköter vi dem på bästa sätt? Slåtterängar är en av världens mest artrika naturtyper och skötseln är helt avgörande för hur hög biologisk mångfald de kan leverera. Det här seminariet handlar om hur vi kan förvalta och utveckla artrika gräsmarker i alla storlekar – från några kvadrat till flera hektar – med rätt kunskap och redskap.

Erfarna experter inom ängsskötsel lotsar oss genom olika alternativ och vilka konsekvenser olika val får för växter, insekter, arbetsmiljö, omgivning och budget. Man behöver veta vilka redskap det finns att välja mellan och vad som ger bäst kvalitet. Hur jobbar man snabbast och vad blir kostnaden är ytterligare frågor som tas upp. Viktiga parametrar att beakta för en effektivare och bättre anpassad ängsskötsel för olika behov och verksamheter.

Seminariet vänder sig bland annat till dig som arbetar med drift på kyrkogård, kommun och bostadsbolag, gröna skötsel företag som vill arbeta med ängar, entreprenörer inom grönyteskötsel och naturvård, förvaltare av ängsmark samt landskapsarkitekter och trädgårdsdesigners som vill få bättre kännedom om hur slåtteräng och långgräs kan skötas.

13:30 Välkommen och inledning

13:35 Ängsskötselns grunder, *Jenny Nilsson, ängskonsult, Pantersnigeln Äng & Trädgård.*

14:00 Slänter, småtyor och komplicerad terräng – manuella redskap för ängsskötsel, *Jenny Nilsson*

14:30 Slåtterbalk, slaghack eller puts? En genomgång av motorredskap för ängs- och långgrässkötsel, *Joakim De Caprétz, naturvårdsentreprenör, Stubbfräsarna Syd AB*

15:10 Fikapaus

15:30 Redskap för mellanstora ytor, arbetsplatser och plånböcker, *Fredrik Björkegren, naturvårdsentreprenör, egen regi*

16:00 Ängsskötsel i egen regi – våra erfarenheter, *Max Anjou, parkarbetare, ängsgruppen, stadsmiljöförvaltningen, Göteborgs stad*

16:30 Frågor och paneldiskussion

16:50 Avslutning

Moderator: *Jenny Nilsson, Ängskonsult, Pantersnigeln Äng & Trädgård*

Seminariet görs i samarbete med Svenska Kyrkan

Fredag 28 mars 13.30–16.40

Skogsträdgårdens olika dimensioner

Att planera och bygga upp en trädgård utifrån principerna om hur en skogsträdgård fungerar anammas i både mindre och större sammanhang, i villaträdgården liksom i det offentliga parkrummet. Vad innebär det i teorin och praktiken? Vad är egentligen en skogsträdgård? Vad har den för olika dimensioner och värden för såväl natur och miljö som människa är ytterligare aspekter att beakta.

Skogsträdgårdar planeras och gestaltas utifrån förutsättningarna, platsen, målgruppen och hur den ska användas och upplevas och kan uppfylla många önskade funktioner. Växter och material kan både pryda och vara till nytta i kombination med en tilltalande gestaltning. Med stor erfarenhet visar föreläsarna olika infallsvinklar och konkreta exempel från verkliga skogsträdgårdsprojekt att inspireras och ta lärdom av.

Ni får även ta del av erfarenheter från den prisbelönta Malmaberg matskog i Västerås – en skogsträdgård i kommunal regi som nu har några år på nacken. Utvecklingen går mot mer naturnära trädgårds- och parkmiljöer. Skogsträdgårdskonceptet öppnar upp nya möjligheter för både större och mindre projekt i privat såväl som kommunal regi.

13.30 Välkommen och inledning

13.35 **Varför en skogsträdgård – de grundläggande principerna**, *Philipp Weiss, Puttmyra skogsträdgård och plantskola.*

14.05 **I villaträdgården – skogsträdgårdsdesign utifrån platsen och användaren – konkreta exempel**, *Marika Delin, trädgårdsformgivare och författare, Marika Delin Trädgård*

15.00 Fikapaus

15.20 **Skogsträdgård i det offentliga rummet.** Exempel och erfarenheter från befintliga och kommande projekt, *Philipp Weiss*

16.10 **Lärdomar från Malmaberg matskog i Västerås**, *Jörgen Gustafsson, skogsvaktare, Västerås stad*

16.30 **Sammanfattning och frågor**

16.40 **Avslutning**

Moderator: *Gunnel Carlson, trädgårdsjournalist, Gunnels Ord&Jord AB.*

Seminarierna

De fem yrkesseminarierna ges torsdag och fredag under trädgårdsmässan Nordiska Trädgårdar 27–30 mars i Stockholmsmässans rymliga konferenssalar.

Anmälan

Ni anmäler er via FORs hemsida www.for.se senast **16 mars**. Fyll i alla uppgifter som namn, företag/organisation, e-post och mobilnummer och ange rätt faktureringsadress för er organisation och avdelning. Kontrollera den innan!

För e-fakturering anger ni det organisationsnummer som motsvarar ert kostnadsställe och/eller GLN-kod i anmälan. Anmälan är bindande men kan överlåtas till annan deltagare från ert företag/organisation.

Efter er anmälan får ni en automatisk bekräftelse med information om ert seminariedeltagande och rabattkod för fritt inträde till trädgårdsmässan. Ni använder koden och registrerar er online via mässans hemsida för att få inträdesbiljett till själva trädgårdsmässan. Seminarierna ges i mässans konferensavdelning och där prickas ert seminariedeltagande av.

Kostnad

Varje seminarium kostar **1 590 kr per person**. Studentpriset är 990 kr. Ingen moms debiteras. Fika under pausen och inträde till trädgårdsmässan ingår.

Läs mer om trädgårdsmässan på for.se och på tradgardsmassan.se

Vi reserverar oss för eventuella förändringar i programmet.

Frågor

lise-lotte.bjorkman@for.se 070-293 30 85

Välkomna!